

Rubicon ne zaman geçildi?

Julius Sezar'ın, İtalya'nın kuzeyindeki Rubicon nehrini M.Ö. 49'da ordusuyla geçtiğinde "alea iacta est" yani "kaderin zarları atıldı" dediği rivayet edilir. Rubicon nehrini askeri birliklerle geçme yasağını çiğneyen Galya Fatih Sezar, artık ya diktatörlüğünü ilan etmeye giden sürece tam gövde girecek ya da bu süreçte tasfiye olacaktı. Geriye dönüşü yoktu. Gerçi beş yıl sonra fiziken tasfiye olacaktı ama emelleri, uzun bir iç savaştan sonra, hedefe ulaşacaktı: Cumhuriyet'ten İmparatorluğa geçiş Augustus dönemiyle başlayacaktı. Bu nedenle, bugün dahi "Rubicon'u geçmek" deyimini 'geri dönüşsüz bir yola girmek' veya 'çok kritik bir karar almak' anlamında kullanılır; illaki bir diktatörlüğe geçişi simgelemek anlamında değil. Senato'nun yetkilerini elinde toplayarak kişisel iktidarını kuran ilk Roma İmparatoru (M.Ö.27) Augustus ise, bugün siyaset biliminde tek adam yönetimlerine geçiş dönemlerinin kavramsallaştırılmasına adını vermiştir: "Augustus eşiği". Ama Rubicon'un aşılması, Augustus eşiğine götüren sürecin de başlatıcısıdır.

Peki ama Türkiye'nin Rubicon'u ne zaman aşıldı? İstediğiniz eşikten başlatabilirsiniz. Olayların çok hızlı geliştiği bir ülkede en güncel takılmak gibi bir saplantı geliştirdiğimizden, bu soruya Cumhuriyet Gazetesi ve HDP'ye yönelik operasyonlar üzerinden, bilemediniz 15 Temmuz'dan itibaren bir başlangıç tarihi yakıştırmaya yönelinebilir. Anlamsız da değildir. Ama gelin biraz daha geriden başlatalım. Öyle çok geriye de gitmeyelim. Örneğin AKP'nin 2002'de iktidar olmasına kadar bile gitmeyelim.

Rubicon'un aşılmasında ilk tarihi eşik, 2007 yılıdır. Birkaç olay bu yıla damga vurur. Kitleselliği düzenleyicilerini bile şaşırtan Cumhuriyet mitinglerinin etkisi, Büyükanıt'ın ne amaç taşıdığı belirsiz e-uyarısıyla sarsılır. Nisan'da Mecliste tıkanan cumhurbaşkanı seçimi, 2007'de ülkenin kısmi bir Anayasa referandumuna götürülmesi ve cumhurbaşkanının seçimle gelmesinin halka onaylatılmasıyla sonuçlanır. Eşiğin aşılmasına götüren asıl süreç ise, Cemaat ile birlikte TSK'ya ve muhalif aydınlarla kumpas davalarının başlatılmasıyla açılır. 2007'de AKP'ye açılan kapatma davasının 2008'de sonuçsuz kalması da, iktidar partisinin iyice pervasızlaşmasına götüren yolu açacaktır.

İkinci tarihi eşik, 2010 Anayasa Referandumudur. Yüksek yargının ve onun aracılığıyla tüm

yargının ele geçirilmesinin ilk aşaması tamamlanmıştır. Rubicon tekrar aşılinca, Aralık 2010'da AKP-Cemaat yargısının Kozmik Oda'ya girmesi artık çocuk oyuncağıdır.

Üçüncü eşik 2011'de aşılr. Bir seçimi etkilemek için yapılabilecek en şiddetli terör İzmir'in alınması için uygulanır: AKP-Cemaat yargısı, genel seçimlerden bir ay önce, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanının 397 yıl hapisle yargılanacağı, onlarca çalışanının tutuklanacağı büyük bir kumpas davasını tezgahlar. O sırada Binali Yıldırım İzmir'den milletvekili adayı olarak sahnededir. Maksat, 2011 seçimlerinde İzmir'de AKP temsiliyetinin yükseltilmesi ve 2014 yerel seçimlerinin kazanılması koşullarının hazırlanmasıdır. (2014'te AKP'nin Belediye Başkan adayı da Binali'den başkası değildir). İktidarın elinin bugün bile bu davayı sonuçlandırmaya varmıyor olması (Ekim 2016'daki duruşma, Şubat 2017'ye ertelendi!), bu kumpasın sadece Cemaat yargısına ihale edilemeyeceğinin kanıtıdır.

2011'in bir başka önemi, büyük sandık başarısından sonra AKP-Cemaat arasındaki iktidar kavgalarının filizlenmeye başlaması ile Ergenekon davalarının genişletilmesidir.

Genel Kurmay Başkanının 6 Ocak 2012'de tutuklanması, Şubat 2012'de MİT'e operasyon teşebbüsü, iç çatışmanın şiddetlendiğinin açığa çıkmış göstergeleridir. Buna rağmen TSK'da Cemaatçi olmayan subayların tasfiyesi hakim eğilim olmaya devam etmektedir. Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanlarının 2012 YAŞ öncesi toplu istifaları buna tepkidir; ama AKP liderliği safını Cemaat yanında tutmaya devam etmektedir.

2013 Mayıs sonunda 'daha fazlasına hayır' diyen bu defa halkın kendisidir. Dikensiz gül bahçesini oluşturduğunu, kitleleri iyice yıldırıldığını sandığı anda, haftalar süren kitle tepkileri iktidarı şaşkınlığa uğratacaktır. Kendi kitlesini de, Kabataş/Dolmabahçe yalanlarına rağmen sokağa dökemeyecektir. Bu, Rubicon'un tersinden geçilmesine kadar gidemese de, kitleler RTE'yi nehrin kıyılarına kadar geri püskürtmüştür.

Dördüncü eşik, 17-25 Aralık 2013'tür. Ama buradaki mantığımız açısından, Cemaat operasyonunun ortaya döktüğü yolsuzluklardan ziyade, yargı ve yasama süreçlerinde bunların bastırılış biçimleri yeni bir dönüm noktasıdır: İktidar cenahı, bundan sonra kurtulamayacağı bir yargılanma korkusuna düçar olsa dahi, verili koşullarda en kapsamlı ve kanıtlı yolsuzluk suçlamalarıyla dahi sarsılamayacağını, herşeyi külleyerek yoluna devam edebileceğini içeriye/dışarıya gösterme fırsatı bulmuştur. Yeni bir eşik aşılmıştır.

2013 ve 2014 yılları, çatışmazlık ortamında Kürt siyasi hareketi ile görüşmelerin bir sonuca doğru yoğunlaştırıldığı, bu hareketin AKP'ye muhalefetine asgariye indirildiği yıllardır. 17 Aralık sonrasında Cemaat ile dersaneler üzerinden de gerilimler tırmanmaktadır.

Beşinci eşikte, 2015 yılında, Rubicon'un silahlı lejyonlarla geçilmesine tanık olunacaktır. RTE, Kürt siyasi hareketiyle geline Dolmabahçe mutabakatını (Şubat) yok saymasına rağmen, Haziran seçimlerinde Meclis'te ilk kez çoğunluğu yitirme sonucuyla yüzleşecektir. Beşinci eşik tam da bu andan itibaren aşılabilecektir. İktidarı terketmeye veya paylaşmaya asla razı olmayan siyasal İslamcı hareket, sonuçların reddedilmesi ve seçimlerin şiddet iklimiyle sarsılan bir siyasi ortamda yenilenmesi için tüm siyasi entrikaları harekete geçirecektir. Kasım seçimlerinden sonra, PKK'nın sunduğu fırsatlar da değerlendirilerek, 'Sri Lanka modeli' hatırlatmaları altında kentler dümdüz edilecektir.

15 Temmuz 2016'da silahlı lejyonlar, hem kalkışmacı hem de bastırıcı rolde olanların emrinde, Rubicon'u tank sırtında geçeceklerdir. Kalkışmacılara izin verilip sonra bastırıldığı bu altıncı eşik, artık tam bir geri dönüş noktasıdır. OHAL ve KHK rejimleri, büyük tasfiye operasyonları, pilot okul projeleri, İslamlaştırmada yeni sıçramalar, başkanlık rejimi atılımı, sınır ötesi askeri müdahaleler için kovalanan fırsatın uygulamaya konulması, bu son geri dönüş noktasının bazı tezahürleri olacaktır.

AKP'nin liberal ve diğer müttefiklerinin Rubicon'un geçildiğinin farkına varmalarının hangi eşikten itibaren ortaya çıktığı ikincil önemdedir. 'Niyet okumayı' reddedenlerin sonuna kadar direndiği de tahmin edilebilir. AKP'den, 'vesayetçi rejimle' savaşı bir demokrasi kahramanı, çözüm sürecini cesaretle göğüsleyen bir ezber bozucu yaratmaya çalışanların yerini, altıncı eşikten itibaren, Cemaatle ve arkasındaki emperyalizmle korkusuzca mücadele eden yeni bir 'heros' yaratmaların almasını dahi yadırgamamalı belki. Gücün çekim etkisi, bazılarının başlarını döndürebilecek denli kuvvetli olabilir.

Fakat aşılacak bütün bu eşiklere rağmen düşünce berraklığına ulaşamaması kurumsal düzleme (siyasal parti düzlemine) taşınınca, herşey gerçeküstü görünmeye başlıyor. 15 Temmuz sonrasında içte ve dıştaki mücadelesinde artık desteğe ihtiyaç duyacak olan bir AKP/RTE imgesinin, Rubicon'u geçtiği silahlarını gömebileceği ya da rejim değiştirme niyetlerini uzlaşmacı bir tarza taşıyabileceğinin umulması, gerçekliğin algı dünyasına aitmiş gibi durmuyorlar. Bu hayallerin berhava olması için 2-3 aylık OHAL-KHK uygulaması herhalde

yeterli olmuştur. O kadarı yetmediyse, Cumhuriyet Gazetesi'ne ve HDP'ye yapılan gözükara saldırılar arkadan yetişmiştir.

Ama gene de, 15 Temmuz'un rejim yıkıcılığı için bir eşik olmaktan ziyade artık yeni rejim kuruculuğunun son bir eşiği ve sıçrama tahtası olduğunu anlamakta direniyor anamuhalefet partisi. 'Sade suya tirit' cinsinden son Parti Meclisi bildirisi tam da bunu gösteriyor. Bunun bilinçli bir tercih olduğunu artık anlaşılması gerekiyor. Peki neden? Çünkü AKP'nin yeni bir rejim inşasına giriştiğinin kabulü halinde, bugünkü siyasi ilişki biçimlerinin, siyasi dilin ve mücadele yöntemlerinin köklü bir biçimde farklılaşması gerekirdi de ondan.

Şundan emin olabilirsiniz, HDP Başkanlık sistemine destek veriyor olsaydı, bugün yetkilileri yargılanıyor ve tutuklanıyor olmazdı. Cumhuriyet Gazetesi, iktidarı veya sadece RTE'yi daha az hedef alıyor olsa, bir süre daha görmezden gelinebilirdi.

Ama gene de '1990'ların iç çatışma veya 1980'lerin askeri darbe ortamına dönülüyor' biçimindeki yorumlar, bugünkü dönüşümün hem niteliksel farklılığının hem de kalıcılığının yeterince farkında olunamadığına işaret ediyor.

Cumhuriyet Gazetesi ve HDP operasyonları bu iktidarın artık Rubicon'u geçme eşiğini değil, Augustus eşiğini aştığının göstergeleridir; başlangıç olmaktan ziyade sonuçtur veya nihai sonuca yakındır.

Hangi nihai sonuç? Bir monark yetkileriyle donatılmış tek adam yönetimi altında İslamofaşizme tam geçiş... Eğer toplu bir direnç gösterilmezse buraya iki vadeden daha yakın olabiliriz.

haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/rubicon-ne-zaman-gecildi-174998